

33. AHZÂB SÛRESİ

Medîne döneminde, hicretten 5-6 yıl sonra indirilmiştir. Adını, yirminci ayetinde geçen “ahzâb: gruplar, kabîleler” kelimesinden almıştır. 73 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

I. Ey Peygamber! Sana bu sûrede, kâfirlerin ve münâfıkların itiraz ve dedikodularına sebep olacak hükümler indirilecek. Fakat sen, onların kınamasından, iftirasından çekinme, asıl **Allah'tan** ve O'nun hükümlerini çiğnemekten **sakın!** Bunun için, O'nun ayetlerini açıkça yalanlayan **inkârcılara** ve inkârlarını gizleyen **münâfıklara** **itaat etme!** Onların sözlerine kulak verip de,

görevini yerine getirmekten çekinme. **Hiç kuşkusuz Allah**, her şeyi **bilendir**; asla yersiz ve gereksiz hüküm vermeyen, sonsuz hikmetiyle her şeyi yerli yerince ve en uygun biçimde yapan bir **hakîmdir**.

2. O hâlde, Rabb'inden sana gönderilen emir ve direktifleri adım adım izle! Hiç kuşkusuz Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.

3. V e görevini yaparken, yalnızca Allah'a güven! Unutma ki, her konuda güvenilir bir vekil olarak Allah yeter!

Öyleyse, ey müminler, yüreğinizde başka sevgilere, tutkulara yer vermeyin:

4. Allah, hiç kimsenin göğsünde iki kalp yaratmamıştır. Dolayısıyla, bir kalpte hem Allah sevgisi, hem dünya tutkusu veya hem iman, hem inkâr olamaz!

Ayrıca, **kendilerine** Kur'an'ın indiği dönemde adet olan, “Sen bundan böyle, bana öz annem gibi

haramsın! Yani benim gözümde, artık anam bacım gibisin! Bu yüzden, ömür boyu bir daha sana yaklaşmayacağım!” diyerek **zihar yaptığınız hanımlarınızı**, Allah hiçbir zaman **sizin gerçek anneleriniz kılmamış**, öte yandan öz oğlunuz gibi gördüğünüz **evlatlıklarınızı da** hukuken **öz oğullarınız yapmamıştır**. **B** u tür iddialar, **ağızlarınızda dolaşan boş ve anlamsız sözlerden ibarettir**. **Oysa Allah**, her zaman **doğruyu söyler ve dâimâ doğru yolu gösterir**. Dolayısıyla:

5. Eğer evlat edindiğiniz çocuklarınız varsa, **onları öz babalarının isimleri ile çağırın**. Soylarını ve gerçek kimliklerini koruyun. İşte **Allah nezdinde en doğru ve en adâletli davranış şekli, budur**. **Eğer** evlatlıklarınızın **gerçek babalarının kim olduğunu bilmiyorsanız**, yine de onları oğlunuz gibi çağırmayın; çünkü **onlar sizin oğlunuz değil, din kardeşleriniz ve arkadaşlarınızdır**. Bununla birlikte, diliniz sürçer de, elinizde olmadan **bir yanlışlık yaparsanız**, örneğin, dalgınlıkla onları

kendinize nispet eder, yahut sadece sevginizden dolayı onları “oğlum” veya “kızım” diye çağırırsanız, bundan dolayı **günaha girmiş olmazsınız fakat bilerek ve isteyerek yaptıklarınızdan sorumlusunuz.**

Bununla birlikte, bilerek günah işlemiş olsanız bile, tövbe etmek için hiçbir zaman geç kalmış sayılmazsınız. Unutmayın ki **Allah, çok affedici, çok merhametlidir.**

Şimdi gelelim, Peygamberin müminler nezdindeki konumu belirlemeye:

6. Peygamber, müminlere kendi öz canlarından daha yakındır. Bir müminin ailesi, eşi ve çocukları ona zarar verebilir, ona bencilce davranabilir, onu yanıltabilir, onun günah işlemesine sebep olabilir, hattâ onu cehenneme sürükleyebilir. Fakat Peygamber, onları sadece ebedî saâdete götürecek davranışlarda bulunur. Öyleyse, müminler onu dünyadaki herkesten ve her şeyden daha çok sevmeli, onun verdiği

kararları kendi tercihlerinden üstün tutmalı ve her emrine boyun eğmelidirler. Bu bakımdan Peygamber, müminlerin babası durumunda olup, **onun eşleri de müminlerin anneleri hükmündedir** . Bu yüzden, Peygamberin ölümünden sonra bile onlarla evlenmek haramdır.

Ancak bu hüküm, müminlerle onlar arasında miras hukukunu gerekli kılmaz. İslâm inancı bütün müminleri birbirine kardeş yapmıştır; ancak bu kardeşlik bağı, onları birbirlerine mirasçı kılamaz. **Ç ü n k ü Allah'ın kitabına göre yakın akrabalar, birbirlerine** mirasçı olmaya, diğer **müminlerden ve hattâ,** Allah için yurtlarını terk eden **muhacirlerden daha uygundurlar.** Bu yüzden, miras hukukunu gelenek ve göreneklere göre değil, Allah'ın kitabına göre belirlemeli ve yalnızca hak sahiplerine pay vermelisiniz. **Ancak dostlarınıza** malınızdan vasiyet ederek onlara **bir iyilik yapmak isterseniz, o zaman başka.** Çünkü aranızda hiçbir kan bağı olmayanlara da, malınızdan —üçte birini geçmemek şartıyla— vasiyet edebilirsiniz. Mirasın nasıl pay edileceğine

dâir **bu** hükümler, **Kitapta** (4. Nisa: 7-14 ve 176. ayetlerde) ayrıntılı olarak **belirtilmiştir**.

O hâlde, ey şanlı Elçi! kâfirlerin ve münâfıkların itirazlarından, yıkıcı propagandalarından çekinip de Allah'ın hükümlerini yerine getirmekte tereddüde düşmemeli, karşına çıkabilecek tüm engellere rağmen, Allah'a verdiğin söze bağlı kalmalısın.

7. Nitekim **Biz**, buyruklarımıza harfiyen uyacaklarına dâir senden önceki **Peygamberlerden söz aldığımız gibi, senden de aynı sözü aldık.** Tıpkı **Nûh'tan, İbrahim'den, Mûsâ'dan ve Meryem oğlu İsa'dan sapasağlam söz aldığımız gibi.**

8. O hâlde, ahdinize vefa gösterin! **Çünkü Allah, b u sözleşmeyi kabul eden herkese, ona ne kadar sadık kaldıklarını Hesap Gününde mutlaka soracaktır.** Kur'an'ın hükümlerini tanımayan **inkârcılara gelince; onlara da, can yakıcı bir azap hazırlamıştır!**

Siz sözünüze bağlı kaldığınız sürece, Allah sizi

asla yardımsız bırakmayacaktır. Nitekim;

9. Ey iman edenler! Allah'ın siz e Hendek savaşında bahsettiği nîmetleri hatırlayın: Hani Arabistan'ın dört bir yanından toplanıp gelen güçlü ve kalabalık düşman orduları, Medîne'yi kuşatarak her taraftan üzerine saldırmışlardı fakat bir aylık kuşatmanın ardından Biz onların üzerine, ortalığı darmadağın eden buz gibi bir fırtına salmış ve ayrıca, destek olarak sizinle omuz omuza savaşan, fakat gözlerinizle göremediğiniz meleklerden ordular göndermişti ki . Ç ü n k ü Allah, yaptığınız her şeyi görmekteydi.

10. H a n i düşman orduları Medîne'nin doğusundan ve batısından, yani üstünüzden ve alt tarafınızdan size aynı anda hücum ettiğinde, gözleriniz korku ve dehşetten yerinden fırlamış, yürekleriniz ağzınıza gelmişti. Öyle ki, bazılarınız, Allah'ın va'dettikleri h a k k ı n d a yakışık alm a y a n düşünceler beslemeye başlamıştınız.

11. İşte o anda, müminler müthiş bir sarsıntıya uğrayarak çetin bir imtihândan geçirilmişlerdi.

12. Hani, içten içe İslâm'ı inkâr eden münâfıklar ve kalplerinde hastalık bulunan zayıf imanlı kimseler, “Artık bizi kimse kurtaramaz! Demek Allah ve Elçisinin bize verdiği sözler aldatmacadan başka bir şey değilmiş!” diyorlardı.

13. İçlerinden bir grup, “Ey Yesrip, yani Medîne halkı; şehir dışında hendeği savunarak düşmana karşı koyamazsınız; en iyisi, kendinizi korumak için evlerinize dönün!” diyorlardı. Bazıları da, evlerinin düşman saldırısına açık olduğunu söyleyerek Peygamberden izin istiyorlardı. Oysa evleri saldırıya açık filan değildi; tek istedikleri, savaştan kaçıp canlarını kurtarmaktı. Öyle ki;

14. Eğer şehrin her köşesi bilfiil işgal edilseydi ve düşman tarafından bunlara,

kendileriyle işbirliği yapıp Müslümanlara **ihânet** etmeleri **teklif** edilseydi, bunu yapmakta fazla gecikmezlerdi.

15. Oysa daha önce, Peygamberin emrine sırt çevirip dönmeyeceklerine dâir Allah’a söz vermişlerdi. Dikkat edin; Allah’a verilen sözün hesabı mutlaka sorulacaktır!

16. E y Peygamber! Allah yolunda mücâdeleyi terk eden zavallılar a de ki: “Allah yolunda ölmekten veya öldürülmekten kaçırırsanız, bilin ki, bu kaçış size bir yarar sağlamayacaktır. Çünkü bugün ölümden kaçsanız bile, hayatın zevkini ancak çok kısa bir süre tadacaksınız! Madem bu dünyada ebedî bir hayat yaşamayacaksınız, o hâlde, ölümden kurtulma adına âhireti kaybetmenin ne anlamı var?”

17. Yine onlara de ki: “Allah size bir zarar vermek istese, sizi O’nun elinden kim kurtarabilir? Ya da size bir lütufta

bulunmak istese, O'na kim engel olabilir?"

Evet, onlar kendilerine Allah'tan başka ne bir dost bulabileceklerdir, ne de bir yardımcı!

18. Ey inananlar! Allah sizin içinizden, müminleri cihâda katılmaktan alıkoyan ve kendi halkına, "İman, dürüstlük, adâlet gibi safsatalar uğrunda kendinizi perişan etmeyi bırakın da, bizim yanımıza gelip zevkü sefa içinde yaşayın!" diyen o ikiyüzlüleri çok iyi biliyor. İşte bunlar, sizinle birlikte savaşa pek az katılırlar.

19. Üstelik, size karşı yüreklerinde anlamsız bir öfke ve kıskançlık beslerler. Bununla birlikte, bir tehlike ile karşılaşınca da, ölüm baygınlığı geçiren biri gibi, gözleri dönmüş bir hâlde sana baktıklarını ve senden yardım dilendiklerini görürsün. Fakat tehlike geçince, elde ettiğiniz başarıyı kiskandıkları için kılıç gibi keskin ve zehirli dilleriyle sizi incitmeye

başlarlar.

B u gibi insanlar, ne kadar iman iddiasında bulunsalar da, gerçekte **iman etmiş değillerdir. Bu yüzden de Allah, onların bütün iyiliklerini geçersiz kılmış, bütün gayret ve çalışmalarını sonuçsuz bırakmıştır. Şüphesiz bu, Allah için çok kolaydır.**

20. Savaştan kaçıp evlerine saklanan bu münâfıklar, Medîne'yi kuşatan **düşman birliklerinin** savaşı bırakıp **çekildiğinin farkında** bile **değillerdi. Eğer düşman orduları geri dönecek olsaydı, bu ikiyüzlü korkaklar Medîne'yi savunmak yerine, çölde, göçebe kabîleler arasında bulunup da, gelip geçenlere sizin durumunuz hakkında soru soruyor olmayı tercih ederlerdi.**

Bu yüzden, sizinle birlikte savaşa geleceklerini hiç beklemeyin. **Zaten size katılmış olsalardı bile, doğru dürüst savaşmazlardı.**

21. Ey iman edenler! **Allah'ı ve âhiret**

gününü arzulayan ve O'nu sürekli anıp yücelten kimseler için Allah'ın Elçisi, o sarsılmayan imanı, tertemiz ahlâkı, fedâkârlığı, cömertliği, cesareti, kararlılığı ve çalışkanlığı kısaca bir hayat boyu yaşadığı kulluğu ile gerçekten size mükemmel bir örnektir. Şahıs olarak Peygamberi, toplum olarak da onun arkadaşlarını kendinize örnek almalısınız:

22. Gerçek müminler, Peygamberin kendilerine önceden haber verdiği **düşman ordularını** karşılarında **görünce, “İşte bu, Allah'ın ve Elçisinin bize Kur'an'da (61. Saff: 8, 9) vaadettiği şeydir. Allah ve Elçisi elbette doğru söylemiştir!” dediler. Ve** münâfıkları yoldan çıkaran bu durum, **onların sadece Allah'a imanlarını ve bağlılıklarını pekiştirdi.**

23. İnananlar arasında, Allah'a verdiği söze sonuna kadar sadık kalan nice kahramanlar, nice yiğitler var: Kimileri kanının son damlasına kadar savaşıp **sözünü yerine getirdi, kimileri de şehâdet şerbetini içeceği**

günü sabırsızlıkla **beklemektedir**. Fakat hepsinin ortak yanı şu: **Onlar**, verdikleri sözü **hiçbir z a m a n** boz u p **değıştirmed i l e r** ! Böylece, imtihânı başarıyla tamamladılar.

24. Evet, **Allah** sizi de böyle imtihânlarla yüz yüze getirecek ki, **sözünde duranları doğruluklarından dolayı ödüllendirsin; ikiyüzlüleri de dilerse cezalandırsın ya da tövbe ederlerse bağışlasın. Gerçekten Allah çok bağışlayıcı, çok ama çok merhametlidir.**

Bu imtihânda, Allah'a güvenen her zaman kazanır:

25. Nitekim **Allah**, müminlere verdiği sözü yerine getirdi ve Medîne'ye saldıran **kâfirleri, hiçbir başarı kazanamadan**, bütün öfke ve nefretleriyle birlikte ülkelerine **geri gönderdi**. Evet; **Allah**, her konuda olduğu gibi, **savaş konusunda da müminlere kendisinin yeterli olduğunu gösterd i** ! Nitekim, müminlerin savaşmasına bile gerek kalmadan, aniden ortaya

ıkan soğuk hava ve fırtına sayesinde müşrikler savaşı bırakıp gitmek zorunda kaldılar. Unutm ayın; **Allah çok güçlüdür, mutlak üstünlük ve otorite sahibidir.**

26. Müminlerle yaptıkları ittifak sözleşmesine ihânet ederek **müşriklere arka çıkan** ve müminleri arkadan vurmaya hazırlanan **Kitap Ehli**nden Beni Kureyza Yahudil erini ise, **kalplerine korku salarak** o sağlam **kalelerinden söküp çıkardı**; öyle ki, **onların bir kısmını öldürüyor, bir kısmını da esir alıyordunuz.**

27. Böylece Allah, **onların topraklarını, evlerini, mallarını ve henüz ayak basmadığınız** Medîne dışındaki onlara ait bağ, bahçe ve **arazileri** onlardan alıp **size verdi.** Hiç kuşkusuz, **Allah'ın her şeye gücü yeter.**

Böylece, İslâm toplumu yavaş yavaş zenginleşti, refah seviyesinde gözle görülür bir artış oldu. Fakat Peygamberin evinde aynı sade hayat olduğı

gibi devam ediyordu. Peygamberin hanımları ise bu zenginlikten pay almak istiyor, bunun için onu sürekli sıkıştırıyorlardı. Bunun üzerine, aşağı ıdaki ayetler nazil oldu:

28. Ey Peygamber, senin yaşadığın sade ve mütevazı hayata ayak uyduramayan ve diğer kadınların yaşadığı hayat seviyesini senden isteyen eşlerine de ki: **“Eğer siz bu dünya hayatını ve onun gelip geçici güzelliklerini istiyorsanız, gelin size evlilik bedeli olan mehirlerinizi vereyim ve sonra da sizi güzelce boşayayım!”**

29. “Yok, eğer Allah’ı, Elçisini ve âhiret yurdunu tercih ediyorsanız, bilin ki Allah, içinizden güzel davrananlara büyük bir mükâfât hazırlamıştır.”

30. Ey Peygamber hanımları! Sizler, müminlerin anneleri konumunda bulunan örnek insanlarsınız. Bu yüzden, **içinizden her kim açık bir edepsizlik yapacak olursa, âhirette ona diğer kadınlara göre iki kat azap edilecektir!**

Şüphesiz bu, Allah için çok kolaydır.

31. Ve içinizden her kim de Allah'a ve Elçisine yürekten itaat eder ve güzel işler yaparsa, ona da diğer kadınlara verilenin iki katı ödül vereceğiz. O hâlde, böyle davranan kişiye müjdeler olsun! Çünkü Biz **ona**, cennette en mükemmel yiyecekleri, en göz alıcı nîmetleri hazırlamışızdır!

32. Ey Peygamber hanımları! Siz diğer mümin kadınlardan herhangi biri gibi değilsiniz. Dolayısıyla, Kur'an'ın hükümlerini uygulama konusunda çok daha titiz ve dikkatli davranmalısınız. **Onun için, eğer Allah'a karşı sorumluluğunuzu** tam olarak **yerine getirmek istiyorsanız**, namahrem kişilerle **tatlı ve cilveli bir edayla konuşmayın ki, kalbinde kötü niyet taşıyan biri şeytânî bir ümide kapılmasın!** Fakat bu, kadın sesinin erkeklere tamamen haram olduğu anlamına gelmez: Ey Peygamber hanımları; ağırbaşlı, ölçülü, yerinde ve uygun şekilde konuşun, dâim â **doğru ve güzel**

sözler söyleyin!

33. İffet ve edebinizle, vakar içinde **evlerinizde oturun.** Çünkü kadının asıl faaliyet alanı evidir. Bununla birlikte, bir ihtiyaç için dışarı çıkmanız gerektiğinde, İslâm öncesi o **eski câhiliye** kadınlarının yaptığı **gibi süslenip püslenerek sokağa çıkmayın! Namazı güzelce kılın, zekâtı verin, Allah'a ve Elçisine gönülden itaat edin! Ey** Peygamber hanımları, ey Fatıma, ey Ali, ey Hasan, ey Hüseyin! Kısacası, ey Peygamberin **ev halkı; Allah** size bunları emretmekle, **ancak**, şan ve şerefınızı kirletme ihtimali bulunan **günah ve kirlerden sizi arındırıp tertemiz kılmak istiyor.**

O hâlde, ey Peygamber ailesi!

34. Evlerinizde gece gündüz okunmakta olan Allah'ın ayetlerini ve bu ayetlerin canlı ve mükemmel bir örneği olan Peygamberin **hikmet** dolu öğüt ve tavsiyelerini **düşünün. Şüphesiz Allah,** sonsuz **lütuf** ve merhamet **sahibidir, her**

şeyden hakkıyla haberdardır.

Fakat bu talimatlar, yalnızca Peygamberin ev halkına özgü sanılmasın:

35. Gerçek şu ki; Allah'ın hükmüne kayıtsız şartsız teslim olup esenliğe ulaşan erkekler ve kadınlar, Allah'a ve âhiret gününe yürekten inanan erkekler ve kadınlar, bu imanın gereği olarak, Rabb'lerine gönülden boyun eğen erkekler ve kadınlar, her zaman doğruyu söyleyen, verdikleri söze bağlı kalan erkekler ve kadınlar, bu yolda başlarına gelebilecek belâ ve sıkıntılar karşısında sabreden erkekler ve kadınlar, Allah'a içtenlikle saygı duyan alçakgönüllü erkekler ve kadınlar, gerektiğinde servetini İslâm'ın yücelmesi uğrunda seve seve harçayabilen, yardıma muhtaç kimselere yardım eli uzatan erkekler ve kadınlar, oruç tuta rak kendilerine hâkim olmasını bilen erkekler ve kadınlar, iffet ve namuslarını titizlikle koruyan erkekler ve kadınlar ve Allah'ı sürekli yüreklerinde hissederek anan, O'na

kulluğu gündemde tutan **erkekler ve kadınlar var ya**; işte **Allah onlara**, günahlarını **bağışlama** sözü vermiş **ve** onlar için cennette **büyük bir mükâfât hazırlamıştır**. İşte bunun içindir ki:

36. Allah ve dolayısıyla, O'nun emirlerini sizlere ulaştıran Elçisi herhangi bir konuda kesin ve bağlayıcı bir hüküm vermişse, artık inanan bir erkek ve kadının, kendi görüşüne dayanarak aksi yönde bir tercihte bulunması kesinlikle söz konusu olamaz! Şunu iyi bilin ki, her kim kendisinde böyle bir hak görerek **Allah'a ve Elçisine başkaldıracak olursa, muhakkak apaçık bir sapıklığa düşmüş demektir!**

Hız. Muhammed (s) Peygamber olmadan yıllar önce eşi Hatice, kabîle savaşlarında esir edilen çocuk yaşta bir köleyi ona hediye etmişti. Muhammed, Zeyd adındaki bu genç köleyi alır almaz özgürlüğüne kavuşturdu ve ona öz evladı gibi davrandı. Yıllar sonra Zeyd'in babası, kaçırılıp

köle yapılan çocuğunun izini süre süre Mekke'ye kadar gelerek, ücretini ödemek şartıyla çocuğunu Muhammed'den istedi. O da kararı Zeyd'e bıraktı; eğer gitmek isterse hiçbir ücret istemeden onu ailesine vereceğini söyledi. Fakat Zeyd, Muhammed'i babasına tercih ederek onun yanında kaldı. Muhammed (s) de onu evlat edinerek yanına aldı. Muhammed'e Peygamberlik verildiğinde, ona ilk inananlardan biri de, Zeyd olmuştu. Müslümanlar Medîne'ye hicret ettikten sonra Peygamber, halas ının kızı Zeyneb ile azatlı kölesi Zeyd'i evlendirmek istedi. Zeyneb, önce bunu kabul etmek istemediyse de, Peygamberi kıramayıp Zeyd ile evlendi. Fakat bu evlilik, eşler arasındaki uyumsuzluk sebebiyle sağlıklı yürüyemedi. Bu arada Allah, bu evliliğin sona ereceğini ve ardından, —başka bir geleneği daha yıkmak için— Peygamberin Zeyneb ile evleneceğini ona vahiy yoluyla bildirmişti. Fakat bu emir Peygambere o kadar ağır gelmişti ki, eşini boşamak için kendisine danışmaya gelen evlatlığı Zeyd'e, her defasında bunu yapmamasını söyleyerek işi geciktirmeye çalışıyordu. Çünkü

kâfirlerin bunu fırsat bilip İslâm aleyhinde propaganda yapacakları endişesi bir yana, Müslümanların bile bu evliliği yadırgayacağından korkuyordu. O günkü geleneklere göre, bir kişinin evlatlığı aynen öz evladı gibi kabul ediliyor, bu yüzden de evlatlığın boşadığı kadınla evlenmek çirkin bir davranış olarak görülüyordu. Oysa Allah, helâli haram kılan bu geleneği kökünden kaldırmak istiyordu. Bunun için Peyga mbere, evlatlığının boşadığı bu kadınla evlenmesini —Kur'an hâricinde bir vahiy ile— emretti:

37. Ey Muhammed! Hatırla; hani Allah'ın İslâm nîmetiyle şereflendirerek **lûtufta bulunduğu ve senin de** kölelikten kurtarıp evlatlık edinerek kendisine **iyilik ettiğin** ve daha sonra, Kureyş soylularından olan halanın kızı Zeyneb binti Caş ile evlendirdiğin Zeyd bin Harise'ye, o ne zaman eşini boşamak için sana danışsa, “Ey Zeyd, **Allah'ın** razı olmayacağı bir iş yapmaktan **sakın; bana** kalırsa **hanımını boşama!”** diyordun. Oysa bu evliliğin yürümeyeceğini gâyet iyi biliyordun. Üstelik Allah, evlatlığın boşadığı bir

kadınla evlenmeyi haram sayan bir geleneği kökünden söküp atmak için, Zeyd'in boşayacağı kadınla evlenmen gerektiğini sana bildirmişti. Fakat sen, **Allah'ın yakında açıklayacağı şeyi içinde gizliyordun.** Çünkü evlatlığın boşadığı kadınla evlenmeyi çok çirkin bir davranış olarak gören toplumun tepkisinden ve seni yıpratmak için fırsat kollayan kötü niyetli **insanların** dedikodularından **çekiniyordun.** Oysa asıl Allah'tan çekinmen ve kendine ne kadar da ağır gelse, O'nun hükmünü uygulaman **gerekiyordu.**

Nihâyet Zeyd eşini boşayınca, o kadınla evlenmeni sana vahiy yoluyla emrettik ki, evlatlıklarının boşadığı kadınlarla evlenme konusunda müminlerin zihninde en ufak bir şüphe ve tereddüt kalmasın ve böyle bir evlilik yapanlar, bundan dolayı herhangi bir suçlamaya maruz kalıp sıkıntı yaşamassınlar.

Unutmayın, **Allah'ın emri mutlaka yerine getirilir!** İşte bu yüzden Peygamber, Allah'ın emrini yerine getirerek Zeynep'le evlendi.

Nitekim:

38. Allah'ın kendisine emrettiği şeyleri yapmasından dolayı Peygambere hiçbir sorumluluk yoktur ve asla bundan dolayı suçlanamaz. Tam tersine, asıl bunu yapmadığı zaman günah işlemiş olur. Bu, **Allah'ın** daha **önceki** Peygamberler arasında da geçerli kıldığı değişmez bir **yasasıdır**. Zaten **Allah'ın emri**, bir hikmete göre plânlanmış ve tâ ezelden **takdir edilip hükme bağlanmış**tır. O hâlde Allah, Peygamberine bir şey emrettiği zaman bütün dünya ona karşı çıksa bile, Peygamber bu emri yerine getirmelidir.

39. Çünkü Peygamberler kendi arzu ve istekleri doğrultusunda iş yapmazlar; aksine **onlar, Allah'ın mesajını** insanlığa **iletirler ve sadece O'ndan korkar, O'ndan başka hiç kimseden v e hiçbir şeyden çekinmezler!** Bilirler ki, kendilerinden hesap soracak tek yetkili Allah'tır. Öyle ya: **Hesap görücü olarak, Allah yeter!**

40. Şunu iyi bilin ki, Muhammed içinizden hiç kimsenin babası değildir fakat o, Allah'ın Elçisi ve bütün Peygamberlerin sonuncusudur.

Öyleyse, ne Zeyd Muhammed'in oğludur ve ne de Zeyneb gelinidir. Dolayısıyla, Zeyd'in boşadığı kadınla evlenmesi kesinlikle haram değildir. Tam tersine, helâli haram kılan gelenekleri yıkmak üzere Allah'ın görevlendirdiği bir Peygamber olması hasebiyle, Allah'ın emri olan bu evliliği yapmak ona farzdır. O bunu yapmadığı takdirde, bu gelenek kıyâmete kadar şöyle veya böyle sürüp gidecektir. Çünkü o Son Elçidir, kendisinden sonra yeni bir kitap, yeni bir Peygamber gelmeyecektir.

Ayrıca, bir kişinin hasbelkader onun soyundan gelmiş olması ona Allah katında herhangi bir ayrıcalık veya üstünlük kazandırmaz. Çünkü Peygamber'in ailesi, diğer bir deyişle Ehli Beyt'i, onun soyundan gelenler değil, ona iman eden ve izinden yürüyen müminlerdir. Bu bakımdan o, bütün müminlerin babası hükmündedir. Nitekim

onun hanımları, müminlerin anneleridir (33. Ahzab: 6).

Hiç kuşkusuz Allah, her şeyi en mükemmel şekilde bilmektedir.

İslâm düşmanlarının yıkıcı propagandaları karşısında ne yapmak gerektiğine gelince:

41. Ey iman edenler; Allah'ı kalbinizle, dilinizle ve davranışlarınızla sürekli anın! O'nu rab ve ilâh olarak gündemde tutun.

42. Ve dâimâ O'nun gözetim ve denetimi altında olduğunuz bilinciyle, O'nu sabah akşam en mükemmel sıfatlarla yücelterek tesbih edin!

43. O Allah ki, sizi inkâr ve cehâlet karanlıklarından kurtarıp imanın aydınlığına ulaştırmak için üzerinize rahmet ve bereketler yağdırmaktadır ve melekleri de müminlerin kurtuluşu için gece gündüz O'na yalvarıp yakarmaktadırlar. Unutmayın ki O, inananlara karşı çok şefkatli, çok

merhametlidir. İşte bu merhametin tecellîsi olarak:

44. O'na kavuşacakları Gün, müminlere hoş geldin karşılaması olarak **“Selâm** sizlere! Ne mutlu size, girin cennete!” **denilecek.** Çünkü Allah, onlara muhteşem bir ödül hazırlamıştır!

45. Ey şanlı Elçi! Sen inkârcıların dedikodularına aldırmadan tebliğine devam et! Unutma ki, **Biz seni** hakîkate şahadet eden **bir şâhit,** ebedî saâdeti muştulayan **bir müjdecî** ve cehennem azâbını haber veren **bir uyarıcı** olarak gönderdik.

46. Ve Allah'ın izniyle tüm insanlığı **Allah'a** çağıran **bir dâvetçi** ve gönülleri aydınlatan **bir ışık kaynağı** olarak gönderdik.

47. O hâlde, inananları şimdiden **müjdele:** Onlara, **Allah tarafından** vaadedilen **büyük** bir ikram var!

48. Bu ikramı hak etmek istiyorsan, O'nun ayetlerini açıkça yalanlayan **inkârcılara** ve inkârlarını gizleyen **münâfıklara** **sakın itaat etme!** **Onların** engellemelerine, **eziyet** verici sözlerine **aldırmadan** yoluna devam et ve görevini yaparken yalnızca **Allah'a güven!** Unutma ki, her konuda güvenilir bir **vekil** olarak **Allah yeter!**

49. **Ey iman edenler! Mümin** veya Kitap Ehlinde olan **bir kadınla evlenir, fakat henüz kendisine dokunmadan —yani gerdeğe girmeden— onu boşarsanız,** evlilik o anda bitmiş olur. Artık kadın serbesttir, dilerse bir başkasıyla evlenir, dilerse yeni bir nikah ve mehir ile eski kocasına geri döner (2. *Bakara*: 228-232). Bu kadın, —gerdeğe girmiş kadınların aksine— bir başkasıyla evlenmeden önce üç ay hâli **beklemek zorunda değildir ve sizin de ondan bunu istemeye hakkınız yoktur. Bu durumda,** evlilik bedeli olan mehir belirlenmiş ise, ona mehrin yarısını verin. Belirlenmemiş ise, maddî gücünüz ölçüsünde, **onu** teselli edici hediyelerle

faydalandırın ve kendisini üzmeden, rencide etmeden ve yeni bir yuva kurmasını engelleme hırsına kapılmadan **güzelce bırakın**. Gerdeğe girdikten sonra boşadığınız kadınlara gelince; mehir belirlenmiş ise mehrin tamamını, belirlenmemiş ise ‘mehr-i misil: ortalama bir mehir’ verin. Bütün bu hükümler, Peygamber dışındaki müminler için geçerlidir.

Peygambere gelince:

50. Ey şanlı Elçi! Biz sana, —sayıları dördü geçse bile— mehirlerini vermiş olduğun bütün hanımlarını, Allah’ın sana savaş esiri olarak bahşettiği cariyelerini; seninle birlikte Mekke’den Medîne’ye hicret etmek sûretiyle İslâm’a bağlılıklarını ispat etmiş olan amca kızlarını, hala kızlarını, dayı kızlarını ve teyze kızlarını helâl kıldık. Bir de, evlilik bedeli olan mehir hakkından feragat ederek kendisini Peygambere bağışlamak isteyen mümin bir kadını —eğer Peygamber de onunla evlenmeyi kabul ederse— sana helâl

kıldık. Bütün bu hükümler, **sadece sana özgü** bir imtiyazdır, **diğer müminlere değil. Onlara, eşleri ve cariyeleriyle ilgili hükümlerimizi** daha önce (2. Bakara: 221, 4 . Nisa: 3-4 ve 19-25) ayrıntılı olarak **bildirmiştik**.

Ey Peygamber! Biz bu düzenlemeyi yaptık ki, eşlerin konusunda gereksiz endişelere kapılıp **sıkıntıya düşmeyesin**.

Gerçekten **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir**.

Müslüman olarak yaşamak için, Hz. Peygamber tek otorite ve tek örnektir. Bundan dolayı O kendisine emânet edilen büyük görevin gerekli kıldığı zamanlarda, dilediği sayıda kadınla evlenmiştir.

51. Ey Peygamber! İşte bu saydığımız sebeplerden dolayı, çok kadınla evli yaşamak zorundasın. Öte yandan, bir Peygamber ve devlet başkanı olarak zamanının büyük kısmını, ümmetinin sorunlarına ayırman gerekiyor. Bu

yüzden, diğer müminlerin aksine, sen hanımlarının arasında belli bir sıra gözetmek zorunda değilsin. **Onlardan dilediğinin** sırasını **erteleyebilir, dilediğini** de henüz sırası gelmediği hâlde **yanına alabilirsin.** Aynı şekilde, bir süreliğine **uzak kaldığın** bir hanımını tekrar yanına almak istemenden **dolayı da sana bir günah yoktur.** Allah tarafından sana tanınan **bu** serbestlik, hanımların seni —mecbur olmadığın hâlde— yanlarında gördüklerinde **gözlerinin** mutlulukla **parlamasını,** görevin icabı kendileriyle yeterince ilgilenemediğin zaman **üzüntüye** **kapılmamalarını ve kendilerine vereceğin şeyler** ve göstereceğin güzel muamele **sayesinde hepsinin hoşnut olmasını** sağlayacaktır.

Çünkü **Allah, gönlünüzden geçen en gizli** niyet ve düşünceleri dahî **bilir.** Doğrusu **Allah,** her şeyi en mükemmel şekilde **bilendir,** kullarına karşı son derece şefkatli ve **merhametlidir.**

52. Ey Peygamber! Artık bundan böyle başka

hiçbir kadınla evlenmek sana helâl değildir. Ayrıca, eşlerinden birini boşayıp yerine bir başkasını —güzelliği hoşuna gitse bile— alman da sana helâl değildir. Ancak sahip olduğ u n savaş esiri cariyeler bu hükmün dışındadır.

Hiç kuşkusuz Allah, her an her şeyi görüp gözetmektedir.

Şimdi de, hem Peygamberin eşsiz konumu hakkında ipuçları veren, hem de İslâm önderlerini ziyaret konusunda temel görgü kurallarını size öğreten şu ayetlere kulak verin:

53. Ey iman edenler! Herhangi bir toplantı, konuşma veya yemek için dâvet edilmedikçe, **Peygamberin odalarına** rasgele girmeyin! Erkenden gelip yemek vaktini bekleyerek Peygamberi gereksiz yere meşgul etmeyin. **Ancak dâvet edildiğinizde** en uygun zamanda gelin, yemeği yedikten sonra da hemen ayrılın, sohbete dalıp uzun uzadıya oturmayın.

Çünkü **bu** davranışınız, ümmetin sorunlarıyla ilgilenmesi gereken ve ailesine de zaman ayırmak zorunda olan **Peygamberi sıkıntıya sokuyor fakat o**, utangaçlığından dolayı, **sizden** gitmenizi istemeye **çekiniyor. Oysa Allah, gerçe ği ve doğruyu söylemekten çekinmez.**

Bir de, Peygamberin hanımlarından bir şey isteyeceğiniz veya kendilerine bir şey soracağınız zaman, bunu perde arkasından isteyin, odalarına öyle gelişigüzel girip onları rahatsız etmeyin. Ayrıca, onlara karşı dâimâ saygılı ve ölçülü davranın. **Bu hem sizin, hem de onların kalplerinin tertemiz kalması ve şeytânî düşüncelere saplanmaması için en uygun davranış şeklidir.** Şunu iyi bilin ki, **sizin Allah'ın Elçisini herhangi bir şekilde incitmeniz asla helâl değildir. Ayrıca, on un vefâtından sonra hanımlarıyla evlenmeniz de size kesinlikle haramdır.** Çünkü böyle bir davranış, Allah katında çok büyük bir günahtır.

54. Unutmayın, yaptığınız herhangi bir şeyi açığa vursanız da, gizleseniz de Allah onun hesabını soracaktır. Çünkü **Allah, her şeyi hakkıyla bilmektedir.**

Peygamber hanımlarıyla perde arkasından konuşma emri, onların yakın akrabaları için geçerli değildir:

55. Onların dedelerine, amcalarına, dayılarına, **babalarına,** öz veya üvey **oğullarına,** torunlarına, en az ana bir veya baba bir **kardeşlerine, erkek ve kız kardeşlerinin oğullarına,** temiz ve güvenilir **kadın arkadaşlarına ve sahip oldukları köle ve cariyelerin e** serbestçe görünmelerinde —çünkü İslâm, köleyi ailenin bir parçası olarak görür— **hiçbir sakınca yoktur.** Bununla beraber, ey Peygamber hanımları! Kişiyi günaha düşürebilecek şüpheli her şeyden sakının ve **Allah’a itaat konusunda** son derece **titiz ve dikkatli davranın!** Unutmayın ki **Allah,** kim ne yapıyorsa görmektedir. Çünkü O, herkes ve **her şey**

üzerinde şâhittir.

Dolayısıyla, Peygamberi görevinde başarısızlığa uğratmak için iftiralara atan kâfirleri ve münâfıkları da görüyor. O hâlde, Allah'ın nurunu söndürmeye çalışanlar, eninde sonunda hüsrana uğramaya mahkûmdurlar:

56. Hiç kuşkusuz Allah ve melekleri, Peygambere salât ederler. Allah Peygamber'ine karşı çok merhametlidir; ona dâimâ sevgiyle yönelir, onu över, işlerini ber eketli kılar, ismini yüceltir ve onun üzerine rahmetini indirir. Melekler de Peygamber'i çok severler; onun en yüce makâmlara ulaşması, İslâm'ın ve Müslümanların üstün gelmesi için Allah'a duâ ederler. Onun şerefini gözetmeğe, şanını yüceltmeğe özen gösterirler. O hâlde, **ey inananlar**, sizin kurtuluşunuz için her şeyini fedâ eden bu Peygamberin izinden yürüyün, tüm gücünüzle dâvâsını destekleyin, ona saygı duyun, onu yüceltin; böylece **siz de ona salât edin ve ona tüm kalbinizle esenlikler dileyerek içtenlikle**

selâm edin!

Allahumme salli ve sellim alâ nebiyyinâ Muhammed!

57. Çirkin iftiralarla İslâm'a saldırarak **Allah'ı** gazâba getiren **v e O'nun Elçisini** inciten münâfıklara ve kâfirlere **geline, Allah onları dünyada da âhirette de lânete uğratmış ve onlar için, alçaltıcı bir azap hazırlamıştır!** Demek ki;

58. Mümin erkeklere ve mümin kadınlara, işlemedikleri bir şeyden dolayı suç isnat edip eziyet edenler, gerçekten çirkin bir iftira atmış **v e böylece, apaçık bir vebal yüklenmişlerdir.**

O hâlde, kötü niyetli insanların iftiralarına meydan vermemek için:

59. Ey Peygamber! Eşlerine, kızlarına ve diğer mümin hanımlara söyle; toplum içine çıkacakları vakit, başörtülerini taksınlar (24. Nur:

31) ve vücut hatlarını tamamen kapatan **dış kıyafetlerini üzerlerine örtsünler**. Gerek giyim kuşamlarında, gerek söz ve davranışlarında mümin bir hanıma yaraşan ağırbaşlı ve edepli tavrı gösterebilirler. **Bu, onların saygıdeğer ve iffetli bir kadın olarak tanınmaları ve böylece, ahlâksız insanlar tarafından sözlü veya fiili tâcize uğrayıp incitilmemeleri için en uygun çözüm yoludur.** Bununla birlikte, hiç kimse elinde olmadan işlediği bir günah yüzünden veya İslâm'dan önce yaptıklarından dolayı sorumlu tutulmayacaktır. Çünkü **Allah, çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir.** Fakat kadının örtünüp iffetli davranması, tek başına sorunu çözmez:

60. Eğer o ikiyüzlüler, kalpl erinde hastalık olan ve bu yüzden o münâfıkları destekleyen zayıf imanlı kimseler ve halkı paniğe sürükleyecek kötü haberler yayarak yâhut müminlerin ırz ve namuslarına dil uzatarak Medîne'de huzursuzluk çıkaranlar, bu düşmanca hareketlerinden vazgeçmeyecek olurlarsa,

sana onlarla arpışmanı emrederiz de, o zaman bu topraklarda, sana komşu olarak çok az bir süre kalabilirler! Şöyle ki:

61. Onlar, hem Allah hem de müminler tarafından **lânete uğramış bir hâlde** bu ülkeden sürölüp kovulacaklar! Bununla da kalmayacak, **her göröldükleri yerde tutuklanacak ve gerekirse öldürölecekler.**

62. Bugünkü zâlimleri bekleyen bu feci âkıbet, **daha önce gelip geçmiş diğ er bütün zâlimler için Allah'ın belirlediğı toplumsal-ilâhî bir kanundur.** Unutmayın; ağlar değ işir, toplumlar değ işir fakat **Allah'ın koyduğı kanunlarda hiçbir değ işiklik göremezsin.** Bu, onların dünyadaki cezası olacak. Asıl cezaya gelince:

63. İnsanlar, sana kıyâmeti n ne zaman kopacağı nı soruyorlar. Onlara de ki: **“Onun bilgisi, yalnız Allah'ın katındadır ve zamanı geldiğinde onu gerçekleştirecek olan da sadece O'dur. Sen kıyâmetin ne zaman kopacağı na değ il,**

o Gün için neler hazırladığına bak! Ne bilirsın, belki de kıyâmet çok yakındır!”

Allah, ansızın gelip atmasına karşı insanlar hazırlıklı olsunlar diye, kıyâmetin vaktini bildirmemiştir. Kıyâmetin kopacağının farkında olmayan ve her an onunla karşılaşma bilincinin verdiği uyanıklıktan yoksun bulunanlara gelince:

64. Allah, inkârcıları rahmetinden mahrum bırakarak lânetlemiş ve onlara ceza olarak, alev alev yanan kavurucu bir ateş hazırlamıştır!

65. Hem de, sonsuza dek içinde kalacakları bir ateş! Öyle ki, kendilerini bu korkunç azaptan kurtaracak ne bir dost bulabilecekler, ne de bir yardımcı!

66. O Gün, yüzleri ateş içinde çevrilip kızartılırken, “Ah, keşke fırsat varken Allah’a ve Elçisine itaat etseydik!” diye pişmanlıkla inleyecekler.

67. Fakat bunun boş bir kuruntu olduğunu

anlayınca da, **“Ey Rabb’imiz!”** diyecekler, **“Biz, siyâsî önderlerimize ve din büyüğü saydığımız efendilerimiz e körü körüne itaat ettik; onlar da bizi doğru yoldan saptırdılar.”**

68. “Ya Rabbi! Bizi saptıran bu insanlara iki kat azap ver ve üzerlerine lânetler yağdır!”

İşte, Allah’ın elçisine karşı gelenlerin sonu budur!
O hâlde:

69. Ey inananlar! Sizler, nice iftira, zulüm ve haksızlıklarla Mûsâ’yı inciten İsrail Oğulları içindeki zâlimler gibi olmayın! Aksi hâlde, siz de onların karşılaştığı kötü âkıbetle karşılaşacaksınız! Onlar, Mûsâ’yı gözden düşürmeye ve eziyet etmeye çalıştılar fakat sonunda Allah, Mûsâ’yı onların bütün iddia ve iftiralarından kurtarıp temize çıkardı ve ona eziyet edenleri cezalandırdı. Çünkü Mûsâ, Allah katında son derece itibarlı ve gözde bir kuldu. Şundan emîn olun ki, Peygamberler arasında en seçkin bir yere

sahip olan Son Elçiyi incitenler de cezalarını çekecekler! O hâlde:

70. Ey iman edenler! Allah'tan gelen buyruklara sımsıkı sarılarak, kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakının; sizin veya sevdiklerinizin aleyhine bile olsa, dâimâ **doğru söz söyleyin!**

71. Bu emirleri yerine getirin ki, böylece Allah, toplum olarak huyunuzu, ahlâkınızı güzelleştirsin, işlerinizi yoluna koysun ve günahlarınızı bağışlasın. Unutmayın; **her kim Allah'a ve Elçisine gönülden itaat ederek yeryüzünde halîfelik görevini lâıyıkıyla yerine getirirse, dünyada da âhirette de en büyük saâdete ulaşmış, en büyük başarıyı elde etmiş olur!** Fakat unutmayın, şu çarpıcı temsilden de anlaşılacağı gibi, büyük nîmet, büyük sorumluluk gerektirir:

72. Allah'ın bahşettiği ekonomik, sosyal, bireysel ve toplumsal bütün imkan ve fırsatları; akıl, beden, duyular, irâde, vicdan, muhâkeme gibi üstün

yetenekleri O'na kullukta kullanarak yeryüzünde O'nun adına, O'nun hükümlerini egemen kılma mücâdelesini o kadar ağır, o kadar ciddî bir görevdir ki; **Biz bu emâneti önce göklere, yere ve dağlara teklif ettik fakat onlar bu büyük sorumluluğu göze alamadıklarından, onu yüklenmekten çekindiler. Böylece bu yükümlül ü ğ ü**, küçücük cüssesine rağmen, Allah'ın kendisine bahşettiği yetenekler sayesinde göklere, yere ve dağlara hükmetme gücünü elinde bulunduran **insanoğlu kabul etti**. Düşünsenize; bunca nîmetlerle donatıldığı hâlde, yüklendiği emânetin hakkını veremeyen **insan ne kadar zâlim, ne kadar câhildir!**

73. İşte bunun içindir ki, **Allah**, emânete ihânet eden **ikiyüzlü erkeklere, ikiyüzlü kadınlara ve O'na ortak koşan müşrik erkeklere, müşrik kadınlara** hak ettikleri **cezayı verecek**; iman eden erkekleri ve iman eden kadınları ise, sonsuz lütuf ve **rahmetiyle kuşatacaktır. Hiç kuşkusuz Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**